

SENTÈNCIA de 27 de març de 2003

Interdictes possessoris: finalitat i determinació del seu abast.- Interdicte possessorii: no és la via processal escaient per a restablir l'import d'un compte bancari.
- Diner: configuració jurídica.- Dipòsit irregular: efectes

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Antoni BRUGUERA MANTÉ i M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- En els autes de núm. B-0789-5/2001, tramitats pel procediment abreujat, formulant demanda interdictal seguit pel Sr. Jordi S.G. contra "BANC AGRICOL I COMERCIAL D'ANDORRA", en data 20 de setembre passat, l'Hble. Batlle, actuant en Tribunal Unipersonal, va dictar una Sentència en què va decidir:

"Que donant lloc a la demanda formulada en data 20 de juliol del 2001, per la procuradora Sra. Carme Solà Molero, actuant en nom i representació del Sr. Jordi S.G. contra el Banc Agricol i Comercial d'Andorra, ha de condemnar i condemna aquest darrer :

- A) A retornar el compte corrent 1054478, del que n'és titular el Sr. Jordi S.G., a la posició anterior al dia 13 de febrer del 2001 (saldo positiu de 2.799.937.-Ptes.), amb la seva equivalència en Euros, i a abstenir-se endavant de pertorbar la possessió sobre l'esmentat compte corrent, sense autorització del seu titular o sense títol suficient.*
- B) A indemnitzar-lo abonant els interessos bancaris del saldo que hi havia el 13 de febrer del 2001, a comptar del 27 de juny del 2001 i fins a la data de l'efectiva execució de la sentència.*
- C) A indemnitzar-lo abonant la diferència entre la cotització actual de cadascun dels títols que es van haver de liquidar i el valor màxim*

que han obtingut des del dia en què es van liquidar fins el de la restitució efectiva.

D) A indemnitzar-lo abonant la quantitat de 12.278.790.-Ptes (73.797 Euros), amb els corresponents interessos legals des del 23 de març del 2002 fins el dia de l'efectiva execució de la Sentència.

E) A pagar les costes processals causades."

II.- Disconforme el "BANC AGRICOL I COMERCIAL D'ANDORRA" amb la Sentència precedent, va interposar aquest recurs d'apel·lació el qual ha estat tramitat en aquesta Sala d'acord amb les prescripcions legals.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Antoni BRUGUERA MANTÉ.

FONAMENTS DE DRET

I.- Està acreditat a les actuacions que :

- a) El 24 de setembre de 1976 el Sr. Josep Ma. F.R., resident a Barcelona, va obrir el compte corrent núm. CS9455 al "BANC AGRICOL I COMERCIAL D'ANDORRA, S.A." i que hi va designar "com a representant amb signatura indistinta... en cas de defunció o malaltia i gestionar" (sic.) al Sr. Jordi S.G., veí de Sta. Coloma de la parròquia d'Andorra la Vella.
- b) El titular del compte Sr. Josep Ma. F.R. va morir, i el 29 d'octubre de 1999 el representant d'aquell compte Sr. Jordi S.G. va dirigir una carta al BANC en la qual li va ordenar que transferís el ròssec global d'aquell compte al seu compte particular obert al mateix BANC (compte 1054478); i alhora li va dir que "m'obligo davant de vostès a indemnitzar-los de tota reclamació que els pugui ésser formulada per altres eventuais drethavents del compte CS9455".
- c) En compliment de tal ordre el BANC va transferir el compte particular del Sr. Jordi S.G. els fons del compte CS9455.
- d) Posteriorment, una presumpta drethavent del difunt, la Sra. Carme R.C., es va personar al

BANC per a reclamar-li el ròssec d'aquell compte del seu causant; i en no lliurar-li, la Sra. Carme R.C. va presentar a la Batllia la petició que se cités al BANC i al Sr. Jordi S.G. per escoltar la demanda que contra ells volia formular solidàriament.

- e) La Batllia convocà les parts per tal que el 15 de febrer de 2001 compareguessin a escoltar la demanda de la Sra. Carme R.C. (causa núm. 012-7/2001).
- f) Davant d'aquesta reclamació, el 14 de febrer de 2001, el BANC va adreçar una carta al Sr. Jordi S.G. en què li deia que a la vista que els hereus del titular d'aquell compte CS9455 li reclamaven des de feia temps "el reemborsament de les quantitats que vostè disposà del compte d'aquell el dia 3 de febrer de 2000 i els interessos i els danys i perjudicis...", l'informem que hem procedit a abonar al compte CS9455 la quantitat de noranta tres milions de pessetes (93.000.000.-Ptes) en concepte de principal, interessos i danys i perjudicis reclamats pels drethavents del difunt Sr. Josep Ma. F.R."; i que "com vostè també recordarà, en data 29 d'octubre de 1999 us vàreu obligar enfront el BANC AGRICOL I COMERCIAL D'ANDORRA, S.A. a indemnitzar tota reclamació formulada per eventuais drethavents del compte CS9455"; i que "en conseqüència i segons allò convingut, hem procedit a carregar en el vostre compte l'import de noranta-tres milions de pessetes (93.000.000.-Ptes) en concepte de principal, interessos i perjudicis".
- g) Totalment disconforme el Sr. Jordi S.G. amb aquest procedir del BANC, va dirigir-li una carta per conducte notarial el 19 de febrer (2001) i una altre el següent 8 de març, en què li expressava el "total desacord en quant a la forma de procedir de l'entitat..."; que "no accepto el càrrec al meu compte de 93.000.000.-Ptes que vostès unilateralment han efectuat."; que "el requereixo per a que en el termini màxim de 24 hores... anul·li aquest càrrec i faci restituir en el meu compte la quantitat de 93.000.000 de pessetes així com els interessos corresponents des del

dia 14 dels corrents"; i que "si passat aquest termini no han restituit aquesta quantitat més interessos al meu compte, em veuré... obligat a liquidar la totalitat de les meves accions, obligacions i fons monetaris per a reduir el descobert que vostès han generat... i procediré a exercitar contra l'entitat... i/o contra les persones implicades, les accions civils i/o penals que em corresponguin".

h) BANC AGRICOL I COMERCIAL no va fer cas d'aquestes reclamacions, i en la seva vista el 20 de juliol de 2001 el Sr. Jordi S.G. va formular contra el Banc una "**DEMANDA INTERDICTAL**" de recobrament de la possessió reclamant-li al reemborsament al seu compte particular dels 93.000.000.-Ptes esmentats, més els danys i perjudicis que li havia causat l'actuació unilateral del BANC, més les costes i la condemna "d'abstenir-se d'ara en endavant de pertorbar la possessió sobre l'esmentat compte i qualsevol altre, sense autorització del meu representant o sense títol suficient".

i) Seguit tot el judici, l'Hble. Batlle, el 20 de setembre passat, va dictar una Sentència estimant la demanda en la seva totalitat (com hem transcrit en el I fet d'aquesta resolució).

I,

j) Disconforme el BANC amb tal Sentència, va interposar aquest recurs d'apel·lació.

II.- La Sentència apel·lada exposa que els processos interdictals tracten de protegir exclusivament "un estat possessorí de fet... la detentació material de part de l'interdictant"; que "dins de les mesures de protecció possessòria o dels interdictes "retinendae possessionis" l'interdicte "utrubi" (Instituta: 4, 15, 4) - uti possidetis en temps de Justinià- concedeix protecció possessòria del bé moble durant el termini més llarg de l'any que precedeix la formulació de la demanda interdictal"; que "a partir de la definició romana dels béns immobles com aquells que no es poden desplaçar (Ulpia 19, 6, 8) i per contraposició a la mateixa el diner apareix com un bé moble, si bé pel seu caràcter de bé fungible s'identifica no per la seva individualitat, sinó pel seu gènere i quantitat"; que "dins del termini d'un any

immediatament anterior a la interposició de l'acció o a l'inici de les actuacions judicials encaminades a la restitució de la situació possessòria pertorbada, era el Sr. Jordi S.G. qui havia gaudit de la possessió més prolongada sobre la quantitat de diners objecte de la transferència i, consegüentment, qui s'ha de beneficiar de la protecció possessòria sobre aquests béns"; i que... "l'actuació del Banc és unilateral, feta no solament sense l'acord -que no ha existit mai- del titular del compte corrent, sinó sense una comunicació fefaent prèvia, ja que l'operació de retrocessió és del 14 de febrer de 2001, i no hi ha constància en autes que la carta del 13 de febrer de 2001 fos rebuda amb anterioritat a aquella pel Sr. Jordi S.G., la qual cosa permet qualificar l'actuació dels responsables de l'entitat bancària com una actuació de fet usant unes facultats d'autotutela que l'entitat financera no disposa, i que segons la terminologia romana hauria de qualificar-se de feta per violència "vi" i clandestina "clam"; i que "consegüentment, s'ha d'accedir a la pretensió principal formulada en la demanda en tots els seus termes ordenant a l'entitat bancària de retornar al compte corrent del Sr. Jordi S.G. a la possessió anterior al 13 de febrer del 2001 i d'abstenir-se de pertorbar la lliure possessió sobre els fons del demandant sense la seva autorització o sense títol suficient". I la Sentència, en donar lloc a l'acció interdictal recuperatòria de la possessió, condemna el BANC a retornar al compte particular del Sr. Jordi S.G. els 93.000.000.-Ptes que li havia tret, més altres 12.278.790,-Ptes amb interessos com a indemnització de danys i perjudicis, i les altres indemnitzacions ressenyades en la part dispositiva d'aquella Sentència (copiades al fet I de la present), i les costes.

III.- Aquest Tribunal considera correcte la doctrina que exposa l'Hble. Batlle referent a la provisionalitat de les accions interdictals per a la protecció de l'estat possessori actual; que amb l'interdicte "utrubi" es salvaguarda la possessió dels béns mobles; amb "l'uti possidetis" la dels immobles (INSTITUTA, 4, 15, 4) i que "l'utrubi" va ser equiparat a "l'Uti possidatis" per Ulpià (D. 43, 31); el diner és un bé moble fungible que no s'identifica per la seva individualitat sinó pel seu gènere i quantitat; que l'interdicte possessori ha de ser interposat dins el termini de l'any posterior a l'actuació pertorbadora, i que l'actuació del BANC va ser en aquest cas unilateral; però el que aquesta Sala no veu confirmable és que l'acció interdictal possessòria sigui idònia per a restablir el compte bancari 1054478 del Sr. Jordi S.G. a la situació que tenia el 13 de febrer de 2001 abans que el BANC demandat li efectués la

unilateral extracció dels 93.000.000.-Ptes que motiven el litigi. En efecte:

IV.- La primera cosa necessària per gaudir de la protecció interdictal possessòria és que l'accionant estigui en la possessió o en la tinença de la cosa a protegir; i aquest fet no és predicable del titular d'un compte corrent bancari respecte dels diners del seu compte. En efecte, ni la propietat ni la possessió dels diners dipositats en un compte corrent bancari pertanyen al titular del compte sinó al BANC dipositari. Es tracta, com diu MAYNZ (tom 2, pàg. 346 i 347) d'allò que els jurisconsults moderns han anomenat "*dipòsit irregular*" ("*depositum irregulare*") que trobem en moltes disposicions del DIGEST (12, 1 "*de rebus creditis*"; 16, 3, 24; 16, 3, 25, 1; 16, 3, 26, 1; 16, 3, 29 1; 19, 2, 31 etc.). Aquest dipòsit es constitueix mitjançant l'entrega d'una quantitat de coses fungibles la propietat de les quals les adquireix el dipositari o receptor a canvi de quedar obligat a retornar altre tant de la mateixa espècie i qualitat ("*tantundem*"). La cosa rebuda, en aquest cas els diners (que són béns fungibles) perden la seva individualitat; el dipositant els lliura al BANC com a béns fungibles; el BANC n'adquireix la propietat; l'obligació de custòdia (característica del dipòsit regular), queda substituïda per l'obligació del BANC de restituir el "*tantundem*" (altre tant d'igual espècie i qualitat). L'entrega de quelcom que perd la seva individualitat a mans del receptor equival a la transmissió de la seva propietat i com a efecte de la transferència, neix el dret del dipositant o transmetent que li sigui tornat l'equivalent; el titular del compte corrent té un dret de crèdit contra el Banc però no té la propietat ni la possessió dels diners que va lliurar al Banc dels quals aquest darrer en pot disposar.

La protecció possessòria que el PRETOR donava mitjançant els "*interdicta retinendae*" i els "*recuperandae possessionis*" era la protecció de la possessió dels béns materials, de les "*res certa*", de la possessió o de la detentació del "*poder físic*" sobre la cosa (que es va fer després extensiva sobre els drets reals com els de servitud); però mai sobre els drets personals o de crèdit.

I com que el dret que té el titular d'un compte corrent bancari sobre els diners que hi ha posat no és un dret de propietat, sinó de crèdit, ni aquell titular té la possessió d'aquells diners sinó únicament i exclusiva un dret de crèdit enfront del Banc, és clar que aquest dret personal no té la protecció interdictal, i per tant, l'agent no té legitimació per a l'exercici d'aquesta acció la qual cal rebutjar i revocar la Sentència apel·lada.

V.- Les costes de la 1a instància hauran de ser imposades a l'interdictant; i no escaurà fer mèrit de les de l'apel·lació.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

ESTIMAR aquest recurs d'apel·lació; REVOCAR la Sentència apel·lada; DESESTIMAR la demanda; IMPOSAR al recurrent les costes de la 1a instància (amb inclusió dels honoraris de l'advocat i procurador de l'altra part); i no fer pronunciament de les costes de l'apel·lació.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-